

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

éves évre 10 pengő, félévre 5 pengő.
Egyes szám ára 24 fillér.

Laptulajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MUNKÁZTATÁSI TÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.
Telefon: 18-87.

A pletykától a rémhírig

... és szomorú meséket ír néha el. Budapestén egy tizenhétéves asszony föbelötte magát. Tizenéves korában ment férjhez. Az nagyon szerette, boldogan is élte. Egy évvel ezelőtt a férfit a harcoknál s most, karácsony előszökertett haza szabadságra.

A fürdőszobában tartózkodott, rendbeszedje magát, a másikban a fiatalasszony öngyilkos búcsúlevelében ideges, kapkodóul azt közli, hogy nagyon szereti őt, de a sok pletykával tönkretette az életét. A pletyka eljut a férfire is, akkor pedig vége a boldognak.

A karácsony estéjén eldőrdült over nem csak egy család boldognak lett a vége, nem csak egy életet oltott ki, hanem figyelmeztetés is valamire. A felelőtlen beszéd, a féltékenység, a gyanúsítgatás, a rémhírtörlesztés és a pletykák még sok más fűtja hányzser volt már hasonló tragédiákat! A szó olyan egyszerű, szórakoztató, olyan ártalmatlannak látszik, hogy „csak neki mondtam el”, hogy észrevétlenül hatalmába kerít. Folyik a beszéd, a pletyka terjed, vagy rossz véleményt már a beszéd, a hazugság is követi, lehet korlátot szabni ennek a nyelven beszélgetésnek, senki sem lehet állni annak, hogy ha már mondott, ne mondjon bé-t is. Külön a természetrajza ennek a folyamnak.

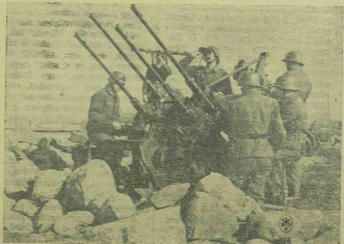
... denki hozzáad valamit a hírhez, még érdekesebbet akar elmondani másoknak, mint amit ő hallott. ... lán az emberben szunnyadó

őrök mesélő-kedv következménye. A toldás aztán már egymagában is elég ahhoz, hogy egy esetleg valóságos hírt valótlanná tegyen, teljesen megváltoztasson és gyilkos erejűvé növeljen.

Igy nőnek a családi botrányok, de így a háborús rémhírek is. Nyomon lehet követni a hírt, csak kérdezzünk meg minden egyes hírhözöt, kitalálhatta. S kiderül, hogy egy esetleges nagy légitámadásnak a nyújtás, hogy valaki olyankor kapcsolta be a rádióját, amikor nem volt adás. Ehéből arra következtetett, hogy talán riadó van valahol. A következő ember, akinek ezt elmondta, már úgy van tovább, hogy súlyos bombázás

volt itt, vagy ott. Ez a vakbír útja, a gyűlölet, a hazugságnak gyors az útja, úgy megy, mint a szélvész a mindenkit megtalál. Amire aztán kiderül, hogy nem valóság, csak pletyka kellett hazugság, sokszor már késő. Bekövetkezik közben a baj, az öngyilkosság, általánosabb esetben talán éppen a fejetlenség.

Kürtani, minden eszközzel gorbombán, gyökeresen megsemmisíteni a pletykát, ez az egyetlen védekezési mód ellene. Ma a pletyka még csak egy ember nyugalmát, életét, esetleg becsületét semmisíti meg. Holnap már veszedelmesebb lehet a nem nagy tömegeknek, esetleg egy nemzetnek lehet kára!

Léghajlás.

HETI JEGYZETEK

Irja: (d. i.)

Olasz kisfiukat vitték a Szorjzette

s igaznak bizonyult a hír, hogy a bolsevisták Lengyelország és a balti államok zónáiban minden olyan területéről, amelyen befolyásukat érvényesíthetik, elhurcolják a gyermekeket. „Olasz jancsárok”-nak lehet nevezni ezeket a gyermekeket, hiszen rendeltetésük ugyanaz volt, mint a törökök jancsárjainak. Az ozmán szegz időnként nagyon sok magyar gyermeket vitt magával Törökországba s ott a magyarság elleni gyűlölettel töltötte meg a gyermekek lelkét. Közben harcosoknak képezte ki s a legközelebbi hadjáratban, amikor ismét csak a magyarok álltak ellen a törököknek s védők Európát, ezeket a magyarokból nevelt jancsárokat szabaddították Magyarországra. A szülétek török nem volt olyan kegyetlen, mint ezek a jancsárok, akik már nem tudták, hogy Magyarországra hurcolták őket belétre. A saját testvérük, szülőik ritka is dszidát emeltek, vagy kardot vésztettek. Ilyen módoszer szerint ahar most Olaszország bolsevisztására „olasz jancsárokat” nevelni a Szorjzettel azokból az olasz gyermekekből, akiknek szüleit a tengerpartúra cipelték az angolok azok kezésszer-munkára. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a Szorjzethez tartozott lengyel területen is ezek a lengyelből nemzetköziés, bolsevisztára nevelt egykori lengyel gyermekek végezték legnyugodtabban a tömegmészárlást. Milyen sorsa lesz az olasz népek, amelyet egy árulás ilyen józó elé állított? A család felbomlik. A felnőttek amerikai bányákban dolgoztatják, a gyermekeket pedig a bolseviszt Szorjzettel nevelik fel. Istentagadók, orgyilkosokká lesznek a kis Beppek és Gloriamok, elfelejtik nemzetüket, édesanyjuk arcát, hitüket és az olasz nyelvet, de az első parancsára képezek lesznek meggyilkolni saját testvéreiket, vagy szülőjüket. Erdemes elgondolkodni ezen akkor, amikor oszoda agyvetők olyan gondolatokat forgatnak, hogy a békekérés természetegyeleik rokonzenessé saját nemzetük előtt. Vajon ezek vállalkoz a felbőrséget az ilyen gyermekek és családok sorsáért?

✱

Egy falusi leány kérdésére

válaszunk a nyilvánosság előtt, mert valószínű, hogy a kérdés, amit a fiatal leány felvetett, mást is érdekel. Az kérdési tőlünk a leány, hogy miért nem támogatjuk minden erőnk-

kel az úgynevezett feminista mozgalmat, amely az első világháború óta elaludott, de biztosan megébredéni, hogy újra felszissak lánjait. Válaszunk a következő: A nők „felszabadításáért” kezdeményezett harcnak nálunk semmi értelme nincs. A magyar családban az asszony soha sem volt rabszolga. A munkaközösség, a munkamegosztás érvényesült nálunk mindig. Az asszonyok, — ha édesanya, ha feleség, — ma is mindenki részéről a legnagyobb tisztelet jár ki és semki sem kívácsolja azal, hogy a nő alacsonyabbrendű teremtménye legyen, mint a férfi. Ez gyermeke, ostoba kijelentés volna. A nő egyenrangú társa az urának. S ha ez volt a régi magyaroknál, úgy ez ma is mindenütt. Ha pedig valaki e feminista szólamokkal dobálódik s az asszonyok „felszabadításáról” beszél, akkor ezzel csak azt éri el, hogy egyegy megfélembreztet a hány szótmonat a leszek családok, amelyekben felborul a rend és a nyugalom, állandó lesz a civódás, az ellentétek pedig boldogtalan életet hoznak a gyermekek, a család és az egész nemzet kárára. A másik hatása ezeknek a mesterségesen szított idegen eszméknek pedig az, hogy az ipari és más pályákra csábított, magukat „felszabadítottak” vétő nők nem vállalták a házasutára és az édesanya szent hitását s így nem lesz gyermekalkadás. Kifütnök kiagyalt tero volt ez. Hogy kiknek volt érdeke, azt megmutatja az, hogy minden ügyünkkel zúzó volt nálunk éppen úgy, mint Németországban, vagy másutt. De megbukott a hamis próféta tanítása, mert a magyar okosabb és józabb volt, sem hogy felüljön ezeknek a szólamoknak. Lám, Franciaországban már nagyobb volt a sikerük. Sikerült házaságon kívüli életre csábítaniok a nők nagy részét, ezek nem vállalták az anyaságot s ma az elbukott nagy nemzet előlött keseg, hogy éveztedek óta semmit nem szaporodott, csak csökkent a lélekszám. Ma már világosan tudjuk Franciaországban s legközelebb írők foglalkoznak azal a kérdéssel, hogy a legszélesebb rétegeknek is megmagyarszák: idegenek pusztító pisztító erkölcsé, idegenek pusztító eszméi és propagandája szüléstette le az országot arra a fokra, amelyen bekövetkezett az összeomlás.

Lám, kedves leányunk, ilyen következményei is vannak a híres „feminista” mozgalomnak. Isten rendése az, hogy a férfi küzd kint az életben, dolgozik s az otthon a feleség gondjaira bizza. Az asszony munkatársa is legyen az urának, segítős,

vagy háború idején ideg-örömmel munkakeréjt. De mi lenne, ha mind „önállósítandó” maguk volna több család, több gy. Egy-két emberöltő múltán megmondó sem volna a magyarból. Ez pedig lehet, hogy érvényes, vagy annak az idegenellenességnek, de semmi esetre sem a magyarságnak! Hát ezt támogatjuk a feminista eszmé-

✱

„Alázatos tisztet bücsüzött a mir-

derék ismerősnök. Sokan voltak, ahol találkoztunk, ki tudta a közfoglaltság nem is figyelmeztetésben erre a két szóvalna állt meg a tisztesség érzétes beszédhez szokott fültőlottan meghunyászkodó ismerősnök kalva el, nyugdíj férfi, nem lett volna illomudána eredi a megmagyarság hogy ez a küszöbös lehet dühöbört, de nem méltó arra, hogy hásonja. Még talán rossz volt volna. Így azonban az illetéltelenség megengedi, hogy megzessük: egyáltalán nem meg azal az „alázatos” tiszt legfőbb jellemzője. Ed köztöltötték egymást, mint ha illik. Kemény közfoglaltság Istennel, jópattal, józöttélt esültük egymást. Közben ő megmutatta ezt a jellemtelet s minden meggondolás nélkül nája. Már másnak éreztek agást is utólag. Mintha sikamagát lett volna a tenyere, nem keszünk az izmok kemény, férfiritására, ami ánkénytelen b és bizalmat kell az emberben lehet, sőt biztos, hogy ismerő meg változott meg. Megbizhették magyar ember ma is, ma egy évvel eselött. De már rályegét a két hunyászkodó alázatos, dörgölő, hódoló, vinnyogva szűbős „alázatos let”. Magyarzunk-e, hogy ne férjhez, magyarkoz ez egyáltalán érzetes emberhez ez a folyton vásszkodás? Azt hisszük, fel Olyan ez, mint az állandó köbrossz szokás, de el lehet hogy-

A

**Magyar Népet
terjeszteni
magyar kötelesség**

Szerény üzenet a magyar tehetségeknek

Rendkívül sok szó esik mostanában a népművelésről az egész országban. Hivatalos szervek foglalkoznak vele, az állam tekintélyes összeget fordít erre a fontos munkára. Vannak lapok, amelyek állandóan felszínre tartják a kérdést és egyik remek cikket a másik után közlik arról, hogy mennyi mindenre kell a népet megtanítani. Különböző figyelmet szentelnek egyesek annak, hogy a nép azt a műveltséget kapja meg, ami az őstünetes népi kultúrával kapcsolatban.

Naplólapok, de főként hetilapok szinte egyetlen célkitűzése az, hogy a népművelőket irányítsa. Irányelveket zabuknak, példákat hoznak külföldről, jorgálnak, ha valami rosszul megy, úgy nem megfelelő szellemben fogják a munkát, egyszerűen erőteljesen ekapcsolódni a munka végébe, de em a közepébe. Valami híányzik azonban! Általánosságokat hiedetnek a tükörbe s nem adnak gyakorlati útmutatást, nem hoznak segítséget, nem ajánlatnak munkás koponyákat, amelyek hajlandók a népek dolgozni.

Azt halljuk és olvassuk minden yten lapban, hogy ne ezt és ne azt djunk a népeknek, mert az nem jó. De evés az olyan tanács, amely azt untdja meg: mit adjunk? Legutóbb néány ír nyilatkozott arról, hogy mit ystasson a népművelő a néppel. Legint csak általánosságokat mondak. Jókat emlegettek, vagy a legyább magyar írókat. A népi írók műll, vagy másokét, mindegy most, hien mindenki a maga meggyőződése erint ajánl ezt, vagy azt. Olvasson kat a nép!

De hogyan olvasson, ha még nem nomodott odáig az izlése, hogy értélni tudja a valóban művészi széit? Ha egyetlen író sem ír olyan nyelveket, amelyek átmenetet adnák az éppen most művelődő népek ba a boldog állapotba, amelyben ár a klasszikus szépségű írás is dja élvezni? Tehetséges íróink nagyssze népi, de nem a népek ír. Még könyveink kiadói sem arra gondolak, hogy a népek adják el kis falok, vagy éppen tanyákon olvaszoznak. Csak a „népi gondolat” hírdelők, csak beszélnek a népről egy éveltebb társadalmi rétegek, de em a népek.

Azt harsogják, hogy a népek rossz vagy az a rajz, szindarab, kép, vagy zenészmű, igaz, rossz. De hol ny az, ami jó volna? Tisztelet a nyés kivételnek, a Földindulásnak enyhény társának, hol jelennek meg an szindarabok, amelyek a falvak nének készültek? Kik azok, akik a nének szerkesztett népművelő la-

pokban írnak? Hiába fordulnak a népi gondolat harsogói felé a szerény néplapok szerkesztői, rendszerint válszakra sem méltatják, vagy ha igen, immel-ámmal. Mindenliként fontosabb, nagyobb dolgokkal van elfoglalva. Tanulmányt írnak a népről, de nem tanítják a népet. Nem meri megokoztatni talán egyikük sem, hogy olyan tárgyról írjon, ami épít és nevel, de olyan formában s olyan nyelven, amit a nép is élvezni tud. A kiadók nem mernek egy-kétpengős olvasnivalót kiadni s csak az a néhány kiadványosorozat jelenik meg, amely állami támogatással igyekszik Madáchot, vagy Berzsenyit olező pénzen a néphez juttatni. S kik veszik meg ezeket a füzeteket? A kispénzű művelt emberek, akik Madách filozófiáját, kultúrát igénylő természetét, vagy Berzsenyi mély és nehéz klasszikus írását már élvezni tudják.

Hogy csak a népi lapoknál maradjunk, hányan vannak az írók és újságírók között, vagy éppen a tudósok soraiiban, akik hajlandók időről-időre a népeknek írni? Szeretettel és tárt kánkkal fogadjuk minden néplap szerkesztője az új munkatársakat, a friss, eleven erőt és az új látókört, tudást, hangot.

Ehelyett magasan ülnek, fővárosi sajtóban írnak, elmélkednek és reneget tudományos értekezést írnak össze egymással, vagy azoknak a számára, akik a népről gondolkodnak. Egy-más csodálják, vagy szidják s közben nem tartják magukhoz méltónak, hogy néhány tízezer falusi magyarhoz szóljanak. Minek, amikor ezer példányban való pesti könyvkiadás és folyóirat is van és finomabb, tudálékosabb, elefántesont-tornyosabb, ha azoknak dolgoznak. Pedig ninesenek anyagi okok, egyetlen tisztességes néplap sem követelne senkitől ingyen munkát!

Lehet, hogy ezt a cikket sokan rossz néven veszik, sőt megdörgálnak érte, hogy rendetlen, pongyola stílusa van és nem elég színvonalas. Ezeknek már előre megmondjuk: az a néhány ember, aki valóban népi lapokat ír, vagy másképpen foglalkozik népművelésshez, annyi dörgölést és utasítást kapott innen-onnan, hogy most egyszerre levelezi minden különösebb esziszalag nélkül a felgyült keserűséget. Ennek egyik szerény hajlása ez a cikk, amely lehet, hogy nem elég előkelő, de keserű hangjával is még mindig hívja a sok magyar tehetséget: hagyják abba már egy kicsit a közepesztályi ajánrózatásút s ne a népről, hanem a népek beszéljenek!

DÁVID IVÁN.

Pusztítás helyett

Dörögtek a fegyverek, hullott az acél, repült a halál millió csirája, robbant a bomba s pusztult az ember és anyag az elmult karácsonykor. Most bontakoznak csak ki méretei annak a fokozott harci tevékenységnek, az élszabadt pokol minden tüzeinek, amelyet a szovjet és a szövetséges angol-szász hatalmak éppen a szeretet ünnepein, a béke fejedelmének születésnapján indítottak Európa keresztény népei ellen.

A pápa beszédét mondott karácsonykor, amit lapunk más helyén közlünk. Egyetlen mondatát ragadjuk csak ki most ennek a szótárnak. „Megszabadítani az emberiséget az állandó fegyverkezés terheitől.” Mit jelent ez a rövid mellékmondat? Erdemes elgondolkozni rajta, hogy hisz év alatt mennyi munkát, anyagot, pénzt, akaratot, szellemi kincsét ölt az emberiség a fegyverkezésbe. Olyan idők voltak, olyan béke született Páris környékén annak idején, hogy el lehetett ról készülnie az emberiség: le kell számolni a sorozatos igazságtalanságokat. A leszámlolásra pedig más lehetőség nem mutatkozott, mint a fegyveres háború. Ellerühetetlen volt tehát az összecsapás. Erre fel kellett készülni. Európa is feltűszült, mert tudta, hogy az istentelenség hazája: Szovjetország és szövetségesei szinte a tevékenységig fokozták fegyverkezésüket. Bolond dolog lett volna, ha úgy várjuk be fegyvertelent a ránk lövő veszedelmet. De hogy ez a kényszerű fegyverkezés mennyi mindent emésztett fel, azt csak a háború végén fogjuk megtudni, ha nyilvánosságra hozzák a költségek adatait.

Amint azonban elképzelhetünk ma is, hogy millió számára építhetett volna az emberiség (tisza, új lakóházakat fűdőszobákkal, akár gépkocsija lehetne minden európai embernek, százezer számára létesíthetett volna iskolákat, utakat építhetett volna, könyvtárakkal láthatta volna el a házakat, temtomokat ékesíthetett volna fel csak abból a pénzből, amit fegyverre költött. Ha pedig azt a rengeget értéket vesszük, ami a bombázások következtében pusztult el, tűnőnek a lehetőségek minden emberi képzeletben. Az a sok szellemi kincs pedig, ami így pusztítást szolgált, a feltaláló ötletet talán megváltoztathatták volna egész életünkét. De most háború van, feire az ábrándoktól? Elettünkét, gyermekeinkélettét folyók a harc, állani kell tovább a sarat.

(—)

Mit kell tudni a búzakötvényről?

Táblétes biztonság. A búzakölesőnt a Magyar Királyság bocsátja ki és a visszafizetése biztosított a magyar állam, az egész magyar nemzeti vagyon.

Értéktábléság. A kötvények búzakölesőnek szólnak. Egy méterházas búza a jelenlegi magas, 40 pengős áron számítódik. Amikor a kötvényt kisorsolják vagy állami visszavásárlás útján beváltják, úgy számítják a pengelléértéket, hogy az esedékesség napján mennyi a búza átlagára. Ha ez 40 pengőnél több, akkor a kötvénytulajdonos többet kap, mint amennyit a kötvényvásárlás alkalmával fizetett. Ha a búza átlagára 40 pengőnél kevesebb, akkor is 40 pengős áron számítják az ellenértéket. Ugyanez vonatkozik a kamatszelvevényekre is. Az ellenérték tehát 40 pengőnél semmiesetre sem lehet kevesebb. Ez az elgondolás minden ingadozás veszedelmét kiküszöböll és a pénzelhelyezés tökéletes értéktábléságát biztosítja.

Figyelemreméltó jövedelmezőség. A búzakötvények évi 3 százalékos kamatoznak. Száz pengő tehát évente 3 pengőt jövedelmez. A kamatozás utólagos és a kamat évente kétszer, február és augusztus 1-én esedékes. Egy címlethez 50 darab kamatszelvevény jár, vagyis a törlesztés 25 év alatt, tehát ötvenként lehet félvenként kamatot kapni. Az első kamatszelveényt már 1944. augusztus 1-én be lehet váltani.

Mobilizálás, vagyis újra pénzre való átváltás. A kölesőn törlesztéses, tehát automatikusan fokozatosan visszaváltásra kerül, vagyis a búzakötvénytulajdonos újra pénzt kap a kötvényért. A törlesztés 25 év alatt folyamatosan le lehet törleszteni. A törlesztési útján. Az első sorsolást 1944. novemberében tartják meg, 1945. február 1-én beáll esedékességgel. Akiknek a kötvényét kisorsolják, már ekkor visszakapják a pénzüket. Később is minden év november 15-é és 30-a között tartják meg a sorsolásokat. Fokozatosan minden kötvény kisorsolásra kerül. Ezenkívül előfordulhat az is, hogy sorsolás helyett egyszerűen visszavásárlással teljesíti a kinevezett beváltási kötelezettségét. De az automatikusan beálló pénzre való átváltás mellett a mobilizálást biztosítja az a tény is, hogy a búzakötvények bemutatóra szólnak és a Budapesti Áru- és Értéktőzsdén hivatalosan jegyezni fogják. A búzaköt-

vényt tehát bármikor értékesíteni és így pénzre lehet tenni a tőzsdén. Az esetleges magasabb árfolyam így többfeljévelmet is biztosíthat a kötvénytulajdonosnak.

Övedékképesség, bánatpénz-jelleg is hasonló előnyök. A búzakötvények alkalmasak lesznek arra, hogy üzleti biztosítékul és bánatpénzül is elfogadják. Az övedékképesség fontos előny, mert az üzleti életben nagy jelentősége van annak, hogy készpénz helyett közben kamatozó értékpapírt lehet kifizetőként elhelyezni. Ugyanez vonatkozik a bánatpénz-jellegre is. A közszállításoknál előírt bánatpénz szintén parlagon heverő tőke, amelyet a vállalkozó — főként ha nem rendelkezik elég forgatókével — nem szívesen, csak kényszerűségből nélkülöz. Előnyös tehát számára, ha bánatpénzül búzakötvényt helyez letétbe és ez köz-

ben is évi 3 százalékos kamatozik. A betétvé teszi azt is, hogy gyámsági gondnokoltak pénzét is búzakötvénybe lehessen elhelyezni.

Köteleher-mentesség. A búzakötvény megszerzése alkalmával nem kell egy papírforgalmiadót fizetni. (Ez az a tudvalevő nem jelentéketlen tény.) A búzakölesőn-ügylettel kapcsolatos okiratok és beadványok illetékmentesek. Okirati illeték alól mentesse a búzakötvények elhelyezésével kapcsolatos könyvelésekre szolgáló kereskedelmi könyvek. A búzakötvények a vevényel után nem kell kamattal fizetni. Az általános forgalmiadó mentesek a búzakötvények kibocsátásával kapcsolatban folyósított külföldi átalányok és a kötvények elhelyezését befolyt jutalékbevételek. A gazdasági kisorsolt kötvények és a szafitessre vált szelvevények mindegyike adó, illeték, blyeg vagy másféle levonása nélkül kerülnek betétbe.

„A magyar gazda híven teljesíti a kötelességét“

Bárczay János földművelésügyi államtitkár karácsony másodnapján rádióüzenetet intézett a magyar gazdatársadalomhoz.

— Az 1942—43. gazdasági év eredményei a maguk összességében nem eléghetnek ki bennünket — mondotta az államtitkár többi között —, de elálthatnak azzal a tudattal, hogy a gazda kötelességeit erejéhez mérten híven teljesítette. Gabonatermésünk kedvező volt, az ország kenyere most nagyobb, mint egy évvel ezelőtt volt.

— Az elmúlt gazdasági év eredményeihez számíthatjuk mindazokat a hivatalos intézkedéseket is, amelyek a magyar mezőgazdaság erőteljesebb fejlesztésére irányultak, 3800 vagon különféle minőségű vetőmagot osztottunk ki a gazdák között, tenyészállat-alkéciókat bonyolítottunk le, folytattuk a gépalkécióit is és gondoskodtunk hatereszilő építéséhez szükséges cementről.

Ezután az államtitkár utalt földművelésügyi tárca költségvetésére, amelynek összege azelőtt remélt mértékben emelkedett, ez is bizonyítja azt a hatalmas munkát, amelyet a földművelésügyi kormányzat végez. Majd felhívta a gazdákat figyelmét, hogy nagy gondot fordítsanak rétek, legelő-ápolására és a takarmánynövények fokozottabb termelésére. Ugyanakkor nagy gondot kell fordítani a kukorica művelésére és a gabonafeldolgozásra.

Bárczay államtitkár rádióbeszéd végén tolmácsolta báró Bánffy német földművelésügyi miniszter üzenetét és jókívánásait a magyar gazdatársadalomnak, elsősorban azoknak a családoknak, amelyek a szentestén üresen maradt helyen a háborúban elesett katonák és a honvédségnél teljesítő katonák zafias kötelességét.

Ne rejtse véka alá pengőjét...

Vásároljon búzakötvényt!

Mit mondanak a csillagjósok?

Sztalin és Churchill, a két skorpió-ember

Roosevelt, az asztrológiai „unokatestvér”

Evekkel ezelőtt még halálos elensegek, ma bajtársak a halál országúján. Mindketőjüket kézenfogva vezeti a nagy Csontós. Rohamsíkkal, kulacsal, szivarral és ágyúval szerelték fel magukat. Módszereik, propagandájuk nagyon hasonló egymáshoz s ha az újságolvasó ember önkénytelenül is összehasonlítja őket: nem téved. Rátapint a valóságra s ha utána néz egy kicsit a dolgoknak, kiderül, hogy Sztalin, a legnagyobb elvtárs és Churchill, aki esztababárd helyett Havanna-szivarral és kulacsot vezet, lelki és jellembeli adottságaiban megdöbbentően azonos.

A skorpió-ember

Talán egyetlen ókori tudomány sem olyan időszerű háborús időben, mint az asztrológia, legalább is, ami a jellemfejtést illeti. A tizenkét főipus jelében született emberek jellemzését olyan pontosan megmondja az asztrológia, hogy a komplikáltabb bolygóállások figyelembevételét is el lehet hanyagolni. Maga a születési fel már körülbelül hetven százezerben megmondja, milyen alapvető tulajdonságokkal érkezik a világra a Szűz, a Rák, a Nyilas, az Oroszlán, vagy éppen a Skorpió gyermeke!

Tanítása szerint Sztalin és Churchill a skorpió jelben született. Lásuk, vajjon igaz-e! Mit mond az asztrológia a skorpió-ember külsejéről:

Kevésbé arányos testalkat, általában kissé szabálytalanok a testrészek. Elégé nagy fej. Atható, erős tekintet, széles arc. Az orr hegye kissé széles, erős fogazat. Vastag, rövid nyak, erős csontozat.

(Es valóban, senki sem állíthatná, hogy a két „vezér” túlságosan légiés tünemény volna!)

Mint vízjel, alapjellege a vízadottságokban keresendő a Skorpiónak. Úra azonban a tüzes Mars. Innen a tűz és víz találkozásából eredő örökös élet-halálharc. Minden skorpió-emberről örökös ez a harc, amíg egyik jelleg a másikat teljesen le nem győzi. A tűz nem enged magához közel a külső behatásokat, mert maga akar benyomításokat kelteni, akarátát ráerőszakolni a világra. Az ellenétes ele-

mek behatására a skorpió-ember lelke legzámoly befolyásolhatatlan, de a burkolat, amely az acélpáncélu magot körülveszi, rendkívül támadható és befolyásolható.

Ennyit általában a Skorpió-jel fiairól. És most soroljunk fel néhány konkrétabb jellemvonást:

1. A skorpió-ember erős és határozott, vagy nagyon jó, vagy nagyon rossz. A középút ritka. Gondoljunk a „garantált” országokra (a Szovjetben kivézt 30 millió emberre.)

2. Mars hatására vasakarátú, terveit minden áron megvalósítja, nem kíméli senkit, még sokszor önmagát sem. Erőszakos, észre sem veszi, mikor vág és csip. A vilákat addig erőlteti, amíg csak be nem következik a helyzet robbanása. A közdelében az embertelenség kegyetlen, sokszor féltelmesebb, gonoszabb ellenség, mint bárki más.

3. Szereti a jó, bőséges étkezést, az italt, a kényelmet és a pénzt. Az egyszerű elért pozíciót minden áron meg akarja tartani s ebben nem válogat az eszközök között. (Sztalin politikai ellenfeleinek kivégzése!)

4. Sokszor megmondolatlanul hirtelenedő, heves és szenvedélyes. Hatalmas magnetikus akaraterége környezetét felsőbbrendűségének varázsa alá kényszeríti.

5. Mindig a saját útján jár, nem téri, hogy korlátok közé szorítsák! Hajlamos a vad esőkönyösségre, akkor durva, goromba, kegyetlen lesz. A magasrendű skorpió-embertől nagy teljesítményeket lehet várni.

6. A skorpió-jegyvet szárára késgyővővel jelképeznek, szárára kés fűllékkal. A skorpió-emberben is megvan minden adottság, hogy valágraszóló, nagy dolgokat alkotson de ha egyszer elhatalmasodik rajta a szenvedély elszeli elméje tisztaságát, énjét, elveszt alkotóképességét és feltartóztatatlannul zuhan a mélységbe.

Sztalin és Churchill rokonai

A történelem nevezetes alakja közül a következők születtek a Skorpió jegyében, tehát „rokonai” Sztalinnak és Churchillnek:

Richelieu bíróos, Lombroso, Mata Hari, Baskirov Márta, Regiontanus és XIV. Lajos, Erdékes, hogy azok között, akiknek a napjuk esett a Skorpió-jelbe s így nagy százalékban azonos tulajdonságokkal jöttek világra, első helyen Roosevelt-et említjük meg.

Ez tehát a „nemis demokráciák” vezéreinek családja. Jelekép a féltelmes skorpió, amely halálra sebez állatot és embert s amely nem nyugszik, amíg véres elégtételt nem vesz vélt sérelmeiért. Fiai bosszúvágyók, akik még saját magukat, hozzátartozójukat — népüket — is halálra sebzik.

Érdeke a gazdának, hogy termelési szerződését idejében kösse meg

A földművelésügyi minisztérium ismétlen felhívja a gazdákönzéség figyelmét arra, hogy a természeti kötelezettség alá eső olajosnővényekre a gazdák saját érdekében feltétlenül kössék meg a termelési szerződéseket legkésőbb január hó 15-ig. Az idejében megkötött termelési szerződés alapján a gazdák kedvezményes áruvetőmagot, pészót, termelési előleget, valamint olajipari erőtakarmányt kapnak, ez utóbbal anélkül, hogy közellátási pontokkal megterhelnek őket. A gazdák összes olajosmagtermésüket akkor is kötelesek beszozáttatni, ha termelési szerződést nem kötnek, viszont ebben az esetben a felsorolt kedvezményekben nem részesülhetnek.

Ilyen körülmények között nyilvánvalóan a gazda érdeke a termelési szerződés idejében való megkötése. A szerződéses termelők kötelesek egész magtermésüket átadni a termelői vállalatnak, viszont a közellátási rendelkezések értelmében a gazdák saját házi szükségletükre megtarthatnak bizonyos mennyiségű olajos magot. A termelési szerződéseket tehát úgy kössék meg a gazdák, hogy a házi szükségletükre visszatartott olajosmennyiséget vegyék számításba. Végül arra kell még rámutatni, hogy a szerződés kötésének január 15-iki határideje nem lesz megváltoztatható, mert ezen a határidőn túl a kedvezményes kiadásra nincs mód.

szségünk

legtökéletesebb emberi táplálék

gyagymoltan újszülött korántse magáról gondoskodni. Anyja sejt a tehetetlenség korszakán. A anya keményítéssel tölti meg a zemet, egy parányi fehérjét (si egy csapp zsírát a lehetényi sertis csomagol mellé. Hadd legyen éka addig is, míg gyökeret nem . Emlős állatok tőgyében is bacélból termelődik a tej. Ez a lágra jött, fejlődő szervezet útra. Előzőleg pedig minden emlős önön vértel táplálja a méhértordott magzatát. Ez ám a töké-táplálék. Minden benne van, ami zadék ételhez s növekedéséhez lözhetően. Utána a sorban mind-tel következik. Ez is olyan táp-melyben felesleges, használha-salak nincsen.

Ífelpítő fehérje benne a (fehér-tökéletes) kazein. Ebből készül

a túró. Védőfehérjét pedig albumin-nak hívják. A tej ásványi sói is lénye-ges alkotórészei a fejlődő testnek. Mészből és foszforból készül pl. a csont, a csonterkentő D-vitamin je-lenlétében. De zsír is van benne jócs-kán, még pedig apró, finomnan elosz-tott, szabadzsímmal nem is kivételő szemekes alakjában. Nagyító alatt jól láthatjuk a zsír-korongokat, amint ide-oda úszkálnak. Ha pohárban vagy köcsöghen áll a tej, ez a víznél köny-nyebb zsír a felületen gyülemlék össze. Ez a tejnél sűrűbb összeállású tejfel. Van a tejben szénhidrát is, tejcukor formájában. Mindez sok vízben egyenletesen eloszva. (Hízsen 87%-a víz!) Szinte konyhailag előkészítve az emésztésre. Még az étel hőmérséklete is ideális. A tőgyemeleg-tej testhőmér-sékletű.

Valóságos vegyi konyhák

gyagi emiők s az emlős állatok Eszményi tökéletességű táplá-lékümmik, hogy a kész éték meg-tűdye az újszülött gyomorcső-ovább szűve a kénét: e konyhá-azarul felszerelt éléskamrából ke-ve élelmiszer. Ez pedig az anya-kek és ereinek drága nedűje. is igazi anya az, aki nem szop-gyermekét, Rosszabb a nőstény-től az olyan néber, aki mihelyt megvonja szive vért magzatá-Szárzadajkasjáv - bármennyire-t-falja egyébként kicsinyét -tse pótolhatja az anyaság édes, okszor áldozatos hivatását.

vetethik ennek ellene, hogy a és albumin, a tejcukor, tejszí-ányi anyag ugyanaz marad, ha mlő vagy tőgy készítette is. Am-llentmondónak nincsen igaza. n anya tejének összetétele is egyedül a saját újszülötte szá-való. Más kérdés, hogy elveszik A tehéne a kishorjji számára a kecskenyájú meg a gidának ödik. Az édesanyái is a saját teke testének építőanyagát tar-tja. Ezért van a tehéntejben zerte több kazein és lényegesen ásványi só, mint az anyatejben. h-érje pedig emebben van lé-nyesen több, 100 rész kazeinre 150 lbumin esik, míg a tehéntejben esse 16.

ten ez az arány akadályozza z anyavet alvadását. Az anya-jének finomnan elosztott szem-

esét bevonja az albumin s gátolja összetapadásukat. Ezzel szemben a tehéntej durva csomókban túróssá össe. De ugyanazon fajá egyedek teje sem egyforma minőségű. Más szó-val: a mégly finom mellű és bőtefű dajka teje se pótolhatja maradéktalan ul az édesanyát.

Az említett vegyi anyagokon kívül még egész sereg biológiai tényező van tejben. Különböző erjesztők és védő-nyagok. Utóbbiak az ú. n. immun-tesetek, melyeket az anyai test a maga-kiállta ragályos betegségek ellenmér-geként termel. Ezekről azt tanítja a tudomány, hogy szigorúan fajgoco-sak. Elsősorban azoknak valók, akik-nek szervezete készítette. Más asszony fiának másfajta védőanyagokra van szüksége.

Azán ott vannak a vérmirigyek-termetle ösztökélők, a hormonok, ösztönéletünk szabályozói, melyek szintén átmennek a tejbe. Ki állit-hatná, hogy más ember ijának-fiának is alkalmas ösztönő anyagot gyárt az ő belső elválasztásos mirigy-rendszere? De vannak a tejben vitaminok is: csont-, ideg-, vér- és növes serkentők. Ezek mennyisége és egymáshoz való viszonya is roppant egyéni. S ami né-kem jó, másnak megfelel-e?

Milyen esetekben menthető mégis fel az anya a szoptatás kötelessége alól? Ha súlyos szervi zavarában s a szivizomzata nem rendelkezik többé értartálékkal, kimerüléssel fenyeget. Ha megkapta a már szerencsére ritka

gyermekágyi lázat. A nyílt gümökör, a nyavalyatörés, bizonyos elnhajok, orbánc és a bimbódúvart is érintő emőgyulladás, azok a betegségek, mi-kor az orvos is eltítja az anyát a szoptatástól. Ám ha valahol, itt iga-zán csak az orvosban van joga ki-mondani a tiltó szót. S neki is csak alapos és lelkiismeretes megfontolá-s után. Nem szivességből, nem száma-lomból és sohasem az aggódó hozzá-tartozók sugalmazására. Kizárólag anya és gyermeke érdekében...

Dr. K.

MILYEN RUHAELLÁTÁST KAPNAK AZ IPARI MUNKÁSOK?

A közéleti miniszter intézkedése révén nemcsak a gazdasági munkások részleges közéleti ruhaanyagok-ban, hanem az ipari, de elsősorban a hadiüzemek munkásai is. Az egyes hadiüzemek munkáslétszámának alap-ján történik az elosztás. Az egész ipari munkásság kielégítésére ennek az ak-ciónak a keretén belül nem lehet szá-mítani. Mindeneote lesznek egyes anyagok: különbözően alsóruhamezők, amelyekből minden hadiüzemi munkás részsel. Mivel ezt a munkát hi-vatból inézik, a vállalatoknak sem-mit sem kell tenniük az akcióba való részselés érdekében. Az egyes vállala-tok saját érdekképviseletük útján kapnak értesítést arról, hogy a hadi-üzemi női és férfi munkások létszá-mának igénybevetélésénél milyen százalékos ányában részesülnek az áruelosztásban.

A hadiüzemi tisztviselők és hadi-üzemi munkásság hozzátartozói ebben az akcióban nem vesznek részt. A ma-gyar textilgyárosok által szervezett áruelosztó iroda mindent előkeltett annak érdekében, hogy az igényjogo-sultak lehetőleg még karácsony előtt megkapják az áru egy részét.

A KORMÁNYZÓ ÚR ÚJABB KERESZTAPASÁGA

Ferenc Gyula tüzérezős és felesége Tóth Vilma őrizentpéteri lakosok Vas vármegyének az egykétől erősen megfertőzött vidékén szembe mertek szállni ezzel a nemzetromboló irány-zattal és szegénységük dacára is örö-mel vállalták a bő gyermekáldást. A tizennegyedik fütyermekük születése alkalmából a keresztapjai tiszt vi-selését kérték a Kormányzó Úrtól, aki hazafias érzésű és erkölcsű bátorsá-guk elismeréséül teljesítette a derék házaspár kérését és személyének a keresztelendő való képviselével és a keresztelőlő ajándék átadásával Vas vármegye főispáját bizta meg.

MÓRIGZ ZSIGMOND:

Ejjeli szállás

Rím setéledett egy nyárségi kis faluban.

Szegény legény voltam, vándordiak, népköltési gyűjtést csináltam; gyalogszettel utaztam, koszmókban, papoknál, tanítóknál, parasztknál hálaltam. Ez a kis nyárségi falu rossz hely volt, sőtét este kinn maradtam az utcán.

Kis kérdezősködés után elutasítottak végre egy házhoz, ahol „utasok” szoktak megszállni.

— Jó estét, — köszöntem be.

Az alakosny, mestergerdnás, tógas szobában egy kis petróleumlámpa mellett többen üldögéltek. Bizalmatlannal, sötét szemmel néztek a késői vendőimre.

— Ki a! — szolt ki a gazda, aki nagy, deresfejű öreg volt s már úgybarn fehédt, fély fakarólván a jó meleg szobájában.

Elmondtam, mit akarok, szállást az éjszakára.

Az asztal mellől felállott s ülegesen lépett felém egy köpös aszony, mintha minijött ki akarna tuszkolni.

Az ura barátságosabb arccal előre vágott.

— Jó! jó uram! de hát már itt van ez a két főember, ezek se idevalósunk, már befoglaltak őket halásra.

— Nem lehet itt, nem térünk — morgott az aszony.

— Ugyon! Csak nem lüknék ki az éccakáram!

— Nono, — szelődött a gazda — nem térünk, nem térünk! Egy éccakám nem a világ, majd csak megleszünk.

— Na hullistennek — létegettem fel. Mindjárt otthon éreztem magamat. Lehetett is, mert akik a paraszt befoglalt éjjel szállásra, az azal mintha atyafi lenne.

Még vasozott is kaptam: fejt, bundapálinkával, utána rántottát avas szotomával.

— Hát osztán mit szed az úr! — kérdezte a gazdám.

— Nálát, mesét,

— Nehézséget!

— De bizony azt.

Megsósodta a fejét. Még illyet se hallott. Két becsületes kupec volt az éjjeli vendég, azok is egyszerre előre

hajoltak s piroc képükből kioldcsian csillogott ki az apró kék szem.

Az öregaszony különösen bizalmatlannal pislogott rám, pedig már lassan megbékéltette velem, hogy megvettem a vascsoraját.

— Hát talán még arra is adót vetnek! — mondta ingerülten.

— Affenét! — szolt rá okosan a gazdája, s meggyarazta a dajgot. — Az úr olyanféle vásári nótás féle. Itt összeszedi a nótákat a falukon, osztán felpiszi Pestre; ott istóriába rakják, osztmikor megint lejön, akkor eladja.

— Úgy! — értette meg az aszony. Le is szelődött. En pedig örültem, hogy legalább becsületes mesterségem van.

— Az is sovány kenőfél lehet — szolt részvétellel a jóaszonny.

— Sovány?! — szolt a gazda s nevelve nyugt egyet az éggon. — Sose félsd te az urakot. Ingyér kapja a nótát, oszt piszért adja.

— Ej, ha a tinót lehetne így fordítani! — nevetett az egyik vendég.

— Hát maguk kupecék? — kérdeztem.

— Ezek csak olyan főemberek — szolt meggyarazva a házigazda. — Koscsordiak. Hónap vásár lesz Bátorba, oda nyúneznek. Hát ők olyan becsületes emberek, hogy megveszik reggel az ócsó kishoronyikat. Kis tehénféléket, oszt délre elbuják. Hacsok egy östöl-füst nyerneik is rajta, ők azzal is megelégszenek.

— No de fekjüdjünk — mondták a koscsordi magyarok. Feltápászkodtak, s mint akik ismerik itt a dörgést, szalmát hoztak be kiöblöt, lelányták a kemence tövében s gabusztól belcheveredtek. Az aszony nekem bontotta meg a saját ágyát, osztán elfújta a lámpát, behajt az ura mellé, a falmellől. mert belől van az aszony helye.

Ki-ki elhelyezkedett, nyugtözködött nagyokat, ropogott a esonljak, aztán megered a beszéd. A falusi ember csak gyertyafalás után, az éggon elterülve tud beszélgetni ficsra szívevel. Ilyenkor társolyja meg az aszonnal a holnapú vásárra, a jövő esztendei vetést, a jövő heti trógyahordást, a kisebb föl luzasztást, a nagyobbik megemv eudarságát s ha vendég van, ki-ki a maga

égy-étele sorsát. Senki se kotté bele a más beszédébe, mindenki min véreje a maga históriájával a másnak a végét, akkor osztán kipukkó ami benne van, eszedesen, rendez

— Hej, atyáisten — sühajtott fel egyik vásáros, egy csendesbeszéd szónogó ember s kinijűföltotta minden tagját a zizegő szalmába —, hónap ugyan nem ér-e olyan szerű eszténység, mint a mullokori vásárk?

— Mi volt a? — kérdezte biztlan hangon a házigazda s nem resegte tovább az ágyát.

— Hát... elfiztettem egy öt penn forintot! — mondta paraszós kesz gessel a kupec. — Annak is a kedv komám az óta, hányon hegyet alos a föld! Nem is megyek többet vele a vásárra... Mer akkor is mondtam nekem! Nem jól van-e, ha monda Nekem még egy ötös bankómmal kelleni, oszt nincs... Odaottam én e annak az aszonnynak, mikor visszatartam neki a két darab szákoronból... De má akkor messze járt aszony. Mentem én utána, de lekedte az aszony. Pégy oly jól emlékezem rá, mintha most ebbe a szep pillantásba lett volna, hogy odantáda neki egy fél pennyforintot, meg az pennyforintot (azt nem kellett várn meg három tallért, meg négy koronát, meg ötven pizt apróra, meg abb s tudom, hogy kettő fontos volt, három ötipes, a többi vas. Husz forint volt az egész, a nyugalva törje ki, meg ötven krajczár, mégis letagadta az aszony, hogy aszonta, csak tizenöt volt.

— Nem adta vissza az östöt?

— Nem, hogy puzdorján égesse meg, hánna se moroggon. De meg neki állt fejjebb, mer aszonyja, hog aszonyja: meddó a tehén! Hogy nő meddó, mondotk, mikor most is borj (Ojja borjas volt a, mind én!) De látja: Ha látta, minek vette meg, hásonya: jobban is értek hozta, mikend a pizhez; mert ha értene hoztudná, hogy nekem nem adott ötöt.

— Jól mondtá.

— Jól! De azért épígy nála van én ötösöm, mint ahogy meddó volt a tehén. Nem sajnálom útet, mer a vitte az ötösömet!

— Így is jól járt, hogyha búladott a teheneu.

— Házse jővenem jővartam, de azt az őst nem fejletem el, amíg élek.

— Hogy-hogy? — biztatta szóra a házigazda.

— Hát sora van annak — szaporította az ember. — A sógorommal voltam ott, búslát hozott be, én meg egy borngyút, eladtuk, megvót. Gyere be, Jóska, azt mondja a sógor, igazunk meg egy deci pójinkát. Nem megyek én, mondom. — Mér nem? — Csok! (Nem szeretem én dőbe a pólinkát.)

— Nem jössz, aszongya, mér megyek az aszongyalt. — Fél a jene! — Nem éri meg, csak egy decit iszunk! — Hát én nem húzkodtam tovább: gyerrünk. Bemerűnk. Hozatott egy fél liter. Megittuk. No, aszongya Jóska sógor, most már gyerrünk. — Várjál, mondok én is, hozdok egy fél liter. Azt is megittuk. — Nohát nemnyunk, mondom. De akkor meg új hozatott egy liter bort. Hát mit eszavajam, este ülünk szekerre. Jókodtunk vót. Haza-megyünk. — No, sógor, mondok a Bertinek, gyere be hozzánk, harapunk valamit. A Berti csak nevet. — Mit nevezsz. Nem mersz hozomenni. — Miért ne mernék? — Pélsz. (Az igaz, hogy réfsz nyelbe van a feleségemnek.) Bejött velem. Az aszony morgott, de enni adott. Hanem szerencsétlenségemre ott vót ez az én áldott napom, a feleségem anyja, e fátotta fel a száját... Nem szeretem a sok beszédet, s izgett-mozgott az ember a szalmában — hát megmondtam neki szép csendesen, hogy: hajja kend! menngen harza szépen, oszt jőjjön el hónap, akkor mesélhet annyit, amennyit akar, nem haragszok meg... De nem hagyott ám békét, felhánta még az öregapámat is, aki valamikor oeska nyegvenbe az ú öregnyjúnok azt mondta, hogy zöldlábji... Megfogtam osztán úgy csendesen, osztán felemeltem, osztán kívül tettem a szegényt az ajtón. Hát szalad harza a jó lélek, küldi az utat. Az meg olyan bolond, mint jó-nagymam, azt teszi, amit az aszony akar. Jön nagy barkhammal, hogy miért em én az ú feleséget kilökni? — De még kendet is kilököm csak ne nyughassék. Nekem legalább van anynyji eszem, hogy ha az aszony nem látja, nem verem falba a fejem, de ez a vén ember úgy ugatól, mintha az ú sarkába ment vón a tövis, amibe a felesége lépett... Mit csináljak, kélem én is kipendírtettem az ajtón. Csak úgy jó szívet, hogy kár ne essen a tojásba. De ott húrcolla az őrdög a sültgő fiúkat, oszt a kék lokos nekem jött... Mondhatom, annyit rossz szándék nem volt bennem rájuk, mint a templom szentségre, de akkor úgy el-téngőttem azt a négy személyt!... (Mert az anyósomnak vissza kellett nekem jönni, meg a feleségem se szí-

velte el szótalan a fajtája veszt), hogy a Jolu összegyűlt ró. Magy is úgy em-legetik csak, hogy mikor Józsa Jóska megverte a famulját!...

— No e jó! E jó! — nevetett mind-enki a sötét szobában.

— Iszen nem is lett vón rossz, csak a Berti sógor bele ne áttúte vón az orrát, de neki is be tomított szakított a fejét, oszt kaptam érte egy hónapot.

Józsin, de cseszesen, élettapasztalattól meglágyadt nevetéssel fogadták a történeteket.

— Mi az, egy hónap! — szólt a házigazda. — En őt estendőt ültem Illaván.

— Moga! — kiáltottam fel meglepetve. — Miért?

— Egy rossz rektorét — szólt egyszerűen az öreg, mintha volna mit olyan nagyon dicsekedtet vele, ha csak egy tanítót... ..

— Mit! Megütötte!

— Meg!

— Meghalt?

— Ha megütötte!

— Borszasztó.

— Hát bizony borszasztó volt; azt máni nem lehet tűrni. Ő volt a cudar, oszt még meg se bilitti a kalapját nekem... ..

Idégsz düh lobbant föl a hangjában. Az úgy nagyon recesszt, amint egyet vetett magán.

— En tettem be a tanításába a nyavalyást; bíró vótam akkor; az esperesig mentem a falud. Nem vót nekem se ingem, se galléron, de idejárt a nyakusora, mintha apja lettem vóna. Meg is lett. De acutón felnyit bezeg a szeme, mint a maeskalólyoknak... Vót egy tízes gépnik hőrmunknek, nekem, a Farkas komának, meg neki. Úgy egyekedtünk, hogy egyik estendón egyik nap, másikon másik nap

hordjuk be először a termést közeink. Hát, kirmánkóda az első estendón, új legyen az első. Leagen úgy. De a másikon is jón, hogy ez meg az, legyen ő megint az első. A fenébe, mit lesz ebből? Behordták. A harmadik estendón már csak én lettem vón az első; reggel vótam a szekeret, ahogy előre megbeszélük: a tanító nem küldi. Izenek neki, nem jón. Újfenet izenek, hogy rágtán új legyen, mert haj lesz! Azt izeni, hogy kilép az egysz-szöböl. Megdühöltem, de nem szóltam. Jól van, rektor, én tettelek emberre, viogáz!... Elmegy a nyár, nincs semmi baj. Látnam én, az én rektorom ápr-rehendi. Jól tessz! De nincs semmi baj. Került, mint az őrdög a teményt. Jón az ősz. Kinn vagyok a szöbölbe. Gyyszer csak látom, hogy jön a rektor. Hát csak gyere. En nem haragszok. Eljön; odáér. Mellette kellett elmenni a maga szülőjéhez. Hát elmegy és oda se néz, de még inkább elfordul, nem köszön. Nohát kulya düh-be jöttem. Utána kiáltok: Hé, tanító úr! Hun a kalap!... Nem szól. — Rektor! Kiáltom újra — ez a beszélet, te sehonnai, te cudar. En csináltam bóbóed valamit, te pandró, így köszönöl meg!... Kitéptem a szöbölöt az útra, hát a nyavalyás megijedt, elkezd szaladni. E vót a baj. A kezembe került egy szöbölkaró, utána ugrottam. Van ott egy cseresznyeja — két lépés az egész —, bábon vótam... ..

Nagy esend lett.

— Meghalt? — kérdeztem.

— Rögjön... Csak azt szántam, hogy három gyereke maradj.

Soká hallgattunk, mindenki elgondolkozott.

— Ej haj — mondta végül az öreg gazda —, aluggynak. Magyán virrad. Nehéz álom volt. A többiek egész-ségesen, melgen horkoltak.

Reggel már vótam is kiabálták a vásárosok, mire én fösbredtem.

— Mit fizetünk — lévélte az egyik ember.

— Négy krajcárt szaktam svedni — mondta a gazda.

— Négy krajcárt? — kérdezte az ember, az, aki az anyósát megverte, Érzelt a bunyjába, hogy sokata.

A gazda szóra se méltatta. Nincs alku.

— Hát én mit fizetek -- moráltam bücsözés, mikor én is rendbe voltam.

— Nem esz sok egy hutas.

Nem sokaltam, többet akartam adni. Kicsinyelve nézett végig rajtam.

— Nem kell nekem az úr prezentje, hanem adja ide azt a beretvöl, akit az előbb használt, nagyon jól kopart, csak úgy hersegett, szeretem az olyan beretvöl, megadom az árát. Az úr vehet másat Pesten.

Egy kis haditudomány

Hányszor fordul meg az ágyúgolyó menetközben ?

Crantz német titkos tanácsos, mérnök, aki Becker bihornokkal együtt zámitolta ki annakidején a 120 kilométer távolságból Páriszt lövő ágyú elemét, érdekes számadatokat mond el a tüzérség körébe tartozó matematikai különösségekről.

— Egy kilőtt ágyúgolyóra az alábbi erők, illetve feltételek hatnak: 1. a Föld vonzási ereje, 2. a Föld forgása, 3. a szél, 4. a földrajzi szélességek okozta különbözőzetek, 5. a levegő páratartalma, 6. a hőmérséklet és számos egyéb is. Hogy a lövedék mindig a hegyével előre repüljön, az ember kitalálta a vont csövet. A csőben kiemelkedő csavarmenetek vannak, ezeken préselődik át a lövedék s saját hossz tengelye körül forogva repül tova. Egy 40 centiméter kaliberű hajóágyú gránátja a csőből kijutva, másodpercenként negyvenötöszer, egy főtéri ágyú 7.5 centiméteres lövege 277-szer és egy fegyvergolyó 4500-szor fordul a tengelye körül egyetlen másodperc alatt!

A föld forgása következtében egy, az északi földgömbön északi irányba kilőtt golyó feltétlenül Kelet felé tér el. Egy 34 kilométerre kilőtt 30.5 centiméteres gránát 160 méterrel csapna be a célból keletre. A déli irányba lőtt lövedék persze ennek ellenkezőjéért viselkedik.

Ha egy nyolc milliméter kaliberű gyalogsági lövedék kezdősebessége 895 méter, — légüres térben, ha vízszintes irányba lötték, 82 kilométerre repülne. A levegő ellenállása miatt azonban csak 3400 métert tud megtenni, tehát az előbbi adat 4.2%-át.

Az új gyalogsági lövedékek kezdősebessége 1000 méter — ennnyit repülnek az első másodpercben. Ha merőlegesen fölfelé löjtük, a golyó 2500 méterre repül csupán és a fenekével feléle fog visszaérkezni hozzánk. Ez az utazása 74 másodpercig tart és érkezési ereje 41 méter másodpercenként. Az így eső lövedék legfeljebb 1 milliméterre hatol be a deszkába.

A gyalogsági fegyver töltésének elcsúszésekor 3200 atmoszféra értékű szörnyű nyomás keletkezik. Kerekén 6400 kiló súly löki előre a golyót! Ez az erőérték megfelel 1170 méterkilogrammnak, vagyis ezzel az erővel ennyi kilós súlyt emelhetünk 1 méter magasra. Egy 40.64 centiméteres kaliberű hajóágyú csővében az elsütés pillanatában 41.5 méterkilogramm energia fejlődik, ami megfelel egy 33 méterrel lezuhant olyan gránitkockának melynek minden oldala 8 méter!

Érdekes — mondja Crantz — hogy a puskák lövedékeit úgynevezett „szelíd”, tehát nem túlhirtelen gyulladó löpporral hajjuk ki, különben szétvetődne a cső. Ha ebből a löpörből olyan szalagot csinálnának, amely az Egyenlítőt körülölelné s a végét meggyújtánánk, a lángnak 17 napra és 16 órára volna szüksége, míg az egész szalag elégne.

A nagykaliberű ágyúk élettartama igen csekély. Egy 30.5 centiméteres kaliberű angol hajóágyúból mindössze 60—100 lövést lehet leadni. A kilövés pillanatában ugyanis a hallatlan nyomás parányit kiterjeszti a csövet. A fegyverrel ez a kiterjedés 1/50-ed milliméter, egy 42 centiméteres ágyúnál kerek 1 milliméter!

Ha még megemlíttjük, hogy egy 15 centiméteres gránátnak körülbelül 20—30 repeszdarabja van, láthatjuk, minő hatalmas erők működnek közre a tüzérség munkájában.

MINDEN HÉFTEN EGY NÉPDALT

Tempo giusto.

Kő - szik - lán fő - fu - tott

Csuk - ros li - li - om - szál,

An - nak te - te - jé - be

Két szép roz-ma-rin szál.

Elléresék II. 3. Kszban:

Ab - ba fak - szik Mőzes uram Ha nem gombos dalo - mánba.

2. Vajjon az egyiknek mi legyen a neve?
Ha Áron nem vána, szeretiőm se vána.
3. De hogy Áron vágon, szeretiőm szép vágon.
De hogy Áron vágon, szeretiőm szép vágon.

II.

1. A virág s a szükfű együtt beszél vala,
Rék szőnyv vőzön azt hallgatja vala.
2. Kerten áthalajt rőzsa, szivem rőzsa,
Rőzsbokor alatt egy veltől ágy vala:
3. Abba fekszik Mőzes uram gombos dolmánba,
Ha nem gombos dolmánba, szürke szokmányába.

EMKE POSTA

Megalakult az EMKE
Máramaros-megyei választmány.

Az EMKE Máramaros-megyei választmányja nemrégiben megalkult, ismétlően lett Illányi László dr. elnök, elnök Székely Ákos orsz. gyűll. képviselő, társelnök Molnár Károly eszperes és Papp József ref. főesperes, alelnökök; dr. Bartha Imre v. szől. főörvos és dr. vitéz Lingyay László kir. közegegyez., pénztáros; Zsukosnyky Rudolf a Nemzeti Hitelezési t. főnöke, titkárok: Krafcsik János újsz. titkár és dr. Krúzszky József író, szóc. igazgató, elendri; dr. Lutes Jenő th. főszolgabíró, városi titkár; dr. Badzei Pál árcsészék elnöke, (várm. tanács) tagok: Gavalleyer Lajos f. lelkes, Hosszszemező, Nurihády István főszolgabíró és Lutszky János k. plébános Aknaszagtól, Kóssy István gyógyszerész és Baumgartner József r. k. plébános Felsőiszlóról, Szaniszló Endre ref. lelkes, Böcsökőri, Simó Dénes főjegyző elborsárosól, Villand János r. k. plébános Borsbányáról és Szilágyi László főszolgabíró Dragomerfalváról.

A fenti vezetőség mint az EMKE Máramaros-megyei választmányja szervezője meg, mert a városi tagokat a fölgyűgyűlt Szilágyi István körzetében szerveződéssel újja, amelyek részét elnöki minőségben dr. Molnár Pál a ref. kollégium igazgatója állalta.

Máramarosszélegen a megalkakult üvölő napon a Szilágyi István kör és az EMKE közösen már rendelkezni kell került bemutatások iradati ünnepek is rendeztek, amelyen dr. Székely Ákos hevezőt mondott, időközben az EMKE kiküldetelt, dr. Szathmáry Ákos bejelentette a városi és vármegyei tagokat megalkakult, felolvasva vezetőség névsorát, majd változa az EMKE elküldetett, röviden ismertette az EMKE múltját is, Kiss Jenő föltüntetve adott elő, Axtalva István elborsáros által elő, Ferencz Annikó a kolozsvári színház tagja Kovaly árszakot és régi virágcsokrot nekelt, a ref. kollégium éneklara is előkötötték az elő, Szabó László a erdélyi iradalomról tettett előadást, a ref. kollégium is a ref. leánygimnázium tánc-csoportja a ref. régi lakóháza táncot mutatott be. Az EMKE vezetőségének is itt-illetve a választmányának szereplését dr. Molnár Pál összeinte meg. A műsort a Himnusz ezerte be és a Szózat eléneklésével értézt.

A Szilágyi István kör és az EMKE üzemeltetésével közelebbről Szilágyi István emlék-ünnepség megrendezését érvezi.

Az EMKE központja részéről dr. zathmáry Lajos ügy. alelnök, Walter Gyula közp. titkár és Szuk Ödön

az EMKE eln. osztályának előadója vettek részt az alakuló gyűlésen és az iradalmi ünnepségen.

Kállay miniszterelnök látogatása az EMKE-nél.

Az EMKE munkáját az elmúlt napokban nagy megelégedéssel érte, az EMKE Magyar-utca 1. szám alatti központi iradályban látogatást tett Kállay Miklós n. kir. miniszterelnök. Kisvárosban voltak báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, gr. Teleki Béla az Erdélyi Párt és EMGE elnöke, orsz. gyűll. képviselő, dr. gróf Bethlen László orsz. gyűll. képviselő, a Szövetőség-szövetkezetek központja, dr. geresi Balogh Vilmos min. osztályfőnök, a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének vezetője, dr. Inezydy-Joksmann Ödön főispán, vitéz Szász István az EMGE ügy. igazgatója és Kállay Kristóf a miniszterelnök személyi titkára, aki egyben a miniszterelnök fia. Jelen volt a látogatáson dr. Szabados Mihály miniszterelnökségi előadó tanácsos is. Az EMKE részéről gr. Beldi Kálmán felsőházi tag elnök, dr. Szathmáry Lajos ügy. alelnök, dr. Jelen Gyula alelnök, Walter Gyula közp. és Ungváry Sándor szakoszt. titkárok, és Molnár István szavonyó fogadták a miniszterelnök urat és kíséretét. A kegyelmes ur kíséretével együtt kb. 1 óra hosszat tartózkodott az EMKE helyiségében. Megtekintette a központi iroda helyiségeit, tájékozódott az idősebb kérdésekről, az EMKE munkatevékenységéről és munkalehetőségeiről. A szükséges felvilágosításokat gr. Beldi Kálmán elnök, dr. Szathmáry Lajos ügy. alelnök, dr. Jelen Gyula alelnök és az EMKE többi képviselői adták meg. A miniszterelnök ur mindvégig igen nagy érdeklődéssel támasztott az EMKE munkája iránt, köszönettel fogadta az EMKE első negyedszázados működéséről készült díszmű részére történt felajánlást, majd beirta nevért kiadványt együtt az EMKE látogatókönyvébe.

Az EMKE vezetősége összeinte örömmel vette tudomásul ezt a magas helyről meggyftanulni kitüntető látogatást és megisztelő érdeklődést.

Újabb könyvjuttatások.

Az EMKE újabb könyvtárt juttatott Balacsivér közsébe Szalma Istváné tanítónő könyvtárkezelő és Telek közsébe Adorján Antal ref. lelkes könyvtárkezelő címére a Maros-Torda megyei EMKE választmány javaslata alapján. Ajándék-üzeteket juttattunk Németh és Besztercebe az ondteljeptelt magyarok számára az Erdélyi Gyermekkönyvtár Munkaközössége részére, a besztercei Iparos-tanácsokba névndékekre, a bánffybnnyadi szörváy-internátus tanulóinak, a gyulai és bánffybnnyadi népművelési tanfolyamok hallgatóinak és a görög-falvi menekülteknek Tamás Beláné elnökő címén.

Faluvezető tanfolyam Kolozsváron. A Levente-parancsnokság és az EMKE együttes rendezésében karácsonyi megelőzően 3 napos faluvezető tanfolyam volt Kolozsváron. A tanfolyam keretében, amelynek parancsnoka vitéz Kászonyi Zoltán ezredes, h. parancsnoka pedig vitéz Borsiczky Imre őrnagy, az EMKE részéről előadásokat tartottak: dr. Szathmáry Lajos, Szűcs Lajos, Ungváry Sándor, Borbély Lajos, Földes Károly, Wallyter Gyula, dr. Szuk Ödön, továbbá báró Cumin Artur ezredes, v. Borsiczky Imre őrnagy, dr. Kocsis Margit dr. Imre Lajos, dr. Dávid László, dr. Horosz Béla és mások. A tanfolyam keretében a Kolozs megye minden részéről behívtatt faluvezetői korszerű kiképzést kaptak a faluvezetés mai körülményeiről.

Megalkult az EMKE szolnokdohokai és beszterce-naszoldi választmány.

Az elmúlt napokban megalkakult az EMKE dési és Szolnok-Doboka megyei, majd Beszterce és Beszterce-Naszold megyei választmányja is. E választmányok megalkakulásáról most csak hírt adunk, a megválasztott tisztikar névsorát pedig majd sorozatosan közöljük le. A megalkakult előkészítésében dr. Dabó László dési kirend. vezető és Borbély Lajos író, tanító EMKE előadó buzdokoltak, Döcsen, illetve Szolnok-Dobokai elnök dr. Vékás József korbácsi-utató felsőházi tag, ügy. elnök bírói Balogh Sándor kir. tanfelügyelő, titkár Malakó Endre népműv. titkár lettek Beszterce-Naszoldban elnök lett gr. Bethlen Dániel bethleni földbírók, ügy. elnök Macskóssy Attila gimn. igazgató, városi titkárok: dr. Antal Ferenc tanügyi fogalmazó és Szentgyörgyi Béla ref. lelkes, vármegyei titkárok: Csutak Lajos népműv. titkár és Szűcs Imre író, tanító Telesről.

Újabb kiszállások.

Az EMKE népművelési szervezete újabbban Gyulában és Bánffybnnyadán végzett kiszállást. Gyulában az iskolán kívüli népművelési keretében közp. ének és filmbemutató a 100 éves Szózatról és a Koronázás ir 75. születésnapjáról készült filmet) továbbá Kiss Károly tanfelügyelő, Walter Gyula EMKE-titkár és Kovács Pál v. népműv. titkár előadásai szerepeltek a műsoron, míg a bánffybnnyadi szörváy-internátusban a fenti 2 film levettése előtt Kiss Károly tanfelügyelő az EMKE kolozsmegyei választmányának elnöke mondott beszédet. E kiszállás alkalmával az internátus névndékei a tanfeladást gondos bemutatásával szépen szavaltak, énekeltek és színdarabot adtak elő. A kolozsvári kiküldetők ezután a bánffybnnyadi leventefőnökkel igen jól sikerült karácsonyi ünnepi előadást keresték fel, amelynek keretében szavaltak, énekeltek és színdarab került bemutatásra igen gondos előkészítéssel.

Egy kis történelem

Hogyan vívta meg Báthory István Velikie Luki várát 1580-ban?

Gyulai Pál Emlékiratában írja le a mostani háborúban is sokat szereplő város egykori börténét.

A KIRÁLY, miután előre gondoskodott éleletről, lövé és minden hadi eszközökről, előre küldvén hajóját, bár országga távolabbik részeiből csapatjait még nem gyűlték volt össze, mindazáltal gondolván, hogy elkészültéség-ek hírére gyorsan fogják követni, június 16-án Vilnából elindult és innen 50.000 lépésre megállt. Azután úgy intézvén útját, hogy ötét lassanhaladásán mind a lovasság, mind a gyalogság mindenfelől követhesse, július 27. Vitebsk-be érkezék. E város Vilnától négy-százézer lépésre van, két várral, a hely fekvésével, a mellette hajókészítható Dwina folyóval igen megerősítve.

Ekkor a király seregeit számbavévn, haditanácsra elejibe terjeszték, hogy mely vidékre fogja vezetni a sereget és az ellenséges föld mely részein kezd meg a háborút. Két igen nagy és népes város: Smolensk és Velikie Luki volt működése központjában, melyek közül ez utolsón a Lovst felvő mellett, amaz a Boristhenes (Dnyeper) mellett fektűtt. De minthogy az út Smolenskhez pusztá helyen át vezetett és a vidéket a miénk gyakori kiállítások által tüzzel-vassal elpusztították s a határszélről is távol fektűtt, attól tartott, hogy ha serege erejét oda fordítja, a rossz közlekedés és az eleghány miatt bajba jut s az ellenségnek megnyílnék az út Livóniába (Livland), holott pedig ez az volt a célja e hadi vállalatnak. Az sem volt remélhető, hogy a muszka azon városról, mely az 5 országról távol a Boristhenes mellett fektűtt, erejét kockáztatni fogja.

EZEK FIGYELMES meafontelára után arra határozta magát, hogy Velikie Lukiba vonul, ahová bár erős helyeken vezetett az út, mégis, minthogy a vidéket pusztítás nem érte s a Dwina és Usviat folyókna a hadi és élelmiszerek könnyelmesen szállíthatóak, úgy létszott, hogy itt a seregvezetésben kisebb akadály, nehézség fog előfordulni.

VELIKIE LUKI VÁRA kissé emelkedett helyen van s mindenfelől szép, terjedelmes és termékeny síkságra néz le. A város palánkkal

és keskeny árokban álló vízzel, vagy tócsával volt körülveve s a vár keleti oldala felől fektűtt, észak felé igen hosszán elnyúlva; s király megérkezése előtt négy nappal az ellenség elégette, a várba bevén minden házi bűrt, mindenkorú embereket is nagyrészbén.

... Miután a magyarokkal szembenálló bástyátólésből annyi föld kiesett, hogy a katona addig felvergödhetik, ahonnt a fal felső részét hosszú dárdájával elérheti, mind a gyalogok, mind a lovasok közül gyors ifjakat szemel ki, tapasztalt vitéz vezetöket a gyújtásra. Ezek szurokkal, fagygyuval s más tízet fogó anyaggal bekent fenyőágakat fejö föltött tartva, a mellökig erő állóvízen átmenek és a nagy töltés egyemással versenyezve a dárdájók hegyére tűzött faklyákat a fal párlánzához közelebb viszik. A muszák a felmászókra iszonyú kövek dobnak, gerendákat hányanak, forró vizet öntenek fejökre vízszövekből s mindenemű fegyverrel igyekszönek öket elborítani.

A MUSZKÁK ELSZÁNTÁSAGA és halálmegvetéses akkora volt, hogy midön a miénk biztos lövései a tűz oltására összeverődött muszákát szánandó módon leterítették, a leverték helyét azonnal más újak foglalták el, bár kétségkívül tudták, hogy ott lesz vége életöknek... A király látván, hogy ha a fal felső része egészen le is ég, ostromlövöggel a töltést nem lehet úgy levérni, hogy a miénk berohanására út nyíljon, tanácsot tart azonnal s elrendeli, hogy a katonák börtől készített védőfűvel alatt a falhoz menjenek s kapákkal a töltés legalsó részét ássák alá s innen ezután a belső falgerendákhoz és fundamentumhoz bejutva, amint a körülmény kívánja, vagy faklyákkal gyújtás meg a töltéstől megfosztott falat, vagy, ha a miénk veszélye nélkül lehetséges, porral vetessék fel a bástyákat. Hogy mi módon tegyék ezt, utasítást ad a vezetöknök s Zamoyskival is közölvén tervét, megparancsolja, hogy mindkét felöl egyszerre kezdjenek hozzá. A kitűzött jutalommal biztatott katonák gyorsan teljesítik a rendelkezést s a töltés kiváltása után hemenve, az ellenségre végpusztulást hozó munkán működnek. Egyfelöl a magyarok kiváltva a töltést, porral aláknázák, másfel-

öl a lengyelek a belső gerenda fölgyújtására föltűrik a földet, s apróra megvizsgáltják. A miénk közül némelyek azon a nézetben voltak, hogy az ellenség átellenben aknákat és működésüknek életét veszi, de e föl az aggodalomtól megmenteni meg muszka, ki a romokak át sebesen, miénkhez fut s jelnti, hogy az ellenség észrevette ugyan a földádsát, de az aknázsából semmit sem gyanván, csak a tetők öntözésére határozta el magát, ha a gerendák meggyulnának.

Zamoyski, jóllehet a hírnök általa azelőtt is gyakran megadására írtette az ellenséget, a király parancsából, ki a várat és az őrséget megtartani kívánta, a szökevénynt díszesen föltöltöztette a muszka nyelben jártasokkal együtt a falhoz küldi s az ellenségnek izeni, hogy a megintésökre és megtörtásokra alkalmas utolsó időpont itt van; ha balgaságokban inkább akarják a király erejét, mint kegyelmét tapasztalni, haragot dühös katonáknól a legnagyobb rosszat várhatják.

Az ellenség, vagy helyzetében bízva, vagy a végétől hatva, kegyetlen veszedelmek felel, hogy előbb fogják öket keresztre vonva látni, mintsem az áruló tanácsának engednének. Zamoyski, látva ezek megalázkodottságát, elmegy mind a magyar, mind a lengyel ostromlókhoz s utasítja, hogy a gyűjtással és a porral egyszerre tegyenek kísérletet.

A MAGYAROKTÓL ALÁTETT POR a szemben lévő bástyát annyira megfosztotta minden földtöltéstől, hogy az égének könnyen martaléknál válhatott. Ezt látván a magyarok, a láng észlelésére készített faklyákat hoznak s a muszák kemény oltalmazása dacára is a börtényra hánnyák. Ezen és a fal-émelebbe kapván, a másik erődig terjedett, a Caurus szél is segítvén.

A lengyelek is hasonló buzgalommal elhagyván a töltést, a fal felső részeihez jutottak. Bekövetkezvén a sötétség: az éjszaka nagy része a katonák moratóval telik el, fennvevén az ellenséget, hogy betörné s felkoncolják. Másnap reggel 3 óra körül, mind azt hitték, hogy a lengyelektől támasztott tűz már el van oltva, keményebben fúvón az északi szél, egyszerre megújul s határtalanul nyögcsézik.

Ekkor az ellenség, véve, hogy a dühöngő lángot lehetetlen megállítani, végre a végvesztély félelmétől kénszerítve, nanfelhörtök megígéri, hogy a várost feladja. Ez volt a velikie lukii vár sorsa.

Magyarország és a nagyvilág

Kállay miniszterelnök a Kormány-mányzó Úrnál

Kállay Miklós miniszterelnök Új-
ev délelőttön kihallgatáson jelent
meg a Kormányzó Úrnál és az
egész nemzet, valamint a kormány
szerecsékváraitól tolmácsolta. Ezt
követően Angelo Rotta pápai nuncius
a budapesti diplomáciai testület
Jókívánásait fejezte ki a Kormá-
nyzó Úr előtt.

Újév napján a magyar cserkész-
mozgalom küldöttsége is kifejezte
hódoló szeretetét fővédnöke, a Kormá-
nyzó Úr és családja előtt. A magy-
ar cserkészek képviseletében három
kicskerész jelent meg a királyi
palotában Ery Emil országos
cserkészparancsnok vezetésével. A
kicskerészek átnyújtották Ifjú
Horthy Istvánnak a cserkészek
átindékát, az 1848-as szabadságharc
kiszobosa dobjának hű mását.

A Felsőház ülése

A felhatalmazási törvényjavaslat
egyik szakasza körül ellentét mer-
t fel az országgyűlés két háza
között. A Felsőház megváltoztatta

a felhatalmazási törvényjavaslat
egyik szakaszát, a képviselőház pedig
a felsőházat módosítást nem fo-
gadta el, de úgy határozott, hogy
az egész szakaszt törli a törvényja-
vaslatból.

Bánffy földművelésügyi miniszter kintutalossá

A Kormányzó Úr ő Főméltósága
báró Bánffy Dániel m. kir. titkos
tanácsos, földművelésügyi miniszter-
nek a haza szolgálatában szerzett
kiváló érdemei elismerésül a Magy-
ar Érdemrend nagykeresztjét ad-
ományozta.

Most volt három esztendeje, hogy
báró Bánffy Dániel a földművelés-
ügyi tárca élére került. A román
megszállás éveit alatt mint erdélyi
bírtokos a mezőgazdaság és erdőgaz-
dálkodás problémáival foglalkozott.
Három éves minisztersége alatt fá-
radtságot nem ismerő odaadással és
kiváló szaktudással irányította a
háborús gazdálkodás folytán reá
háruló nehéz feladatokat. Több
nagyjelentőségű törvényjavaslat elő-
készítésével kimagasló érdemeket
szerzett.

Külföld

Hűler kiáltványa

Hitler Adolf, a Német Birodalom
vezére és kancellárja az Újév alkalmá-
ból kiáltványt intézett a német
néphez.

— Több mint négy esztendeje
mult annak — mondotta többek kö-
zött —, hogy a nemzetközi uszítók
átnyújtották a hadüzenetet. A há-
ború, amelyet Anglia azért indított,
hogy folytassa régi politikáját, ma
már nem az angol érdekekért folyik,
hanem a zsidó diktatura győzelmé-
ért. A szövetség, amelyet Anglia a
szánnal kötött, ugyanúgy fog vég-
ződni, mint ahogy végződnie kell-
nem Anglia fogja megbabonálni a
bolsevista ördögöt, hanem a bolse-
vista mérég fogja Angliát romlás-
ba vinni. Európa létét Németország
fennállása biztosítja. Ez annyit je-
lent, hogy Németország bármilyen
összeomlása megszüntetné a két és
fél évezredes kulturális hagyomá-
nyú szászföldet és helyébe a barbá-
rságot tiltelné. A világban minden
háború egyszer végét ér és ez a há-
ború sem fog örökké tartani. Több,
mint négy esztendői háború után a
Német Birodalom területéből egyet-
len négyzetkilométernyit sem vesz-
tett. Nem újság számunkra, hogy
az angolok nyugaton, vagy a Balká-
non patrasszállást akarnak végre-

hajtani. Mi ezeket a terveket szá-
mitásba vettük és felkészültünk fo-
gadásukra. A nemzeti szociálista ál-
lamvezetésnek eltökélt szándéka,
hogy a harcot a végsőkig végig-
küzdi. Az 1944. esztendő kemény és
súlyos követelményeket támaszt
májd minden nemetl szemben, de
szilárd meggyőződésünk, hogy ezt a
válságot sikeresen leküzdjük.

A harcetek eseményei

Kelti harclet.

A második világháború időtarta-
mában már túlhaladta az első vilá-
gháborút és az ötödik háború kará-
csony is már mögöttünk van. Az
elmúlt héten nagy erővel megindított
téli hadjárat során a Szovjet
főleg két ponton indított hatalmas
támadásokat: Neveltől délre és
Kievtől nyugatra. A Nevel környé-
kén megindított támadásnak célja
az, hogy a szovjet haderők Orsán át
a Minszkbe vezető úton áttörjék a
német arcvonalat. Most, hogy a Ne-
veltől délre levő mocsarak és ta-
vak befagytak, a szovjet csapatok
mozgását ezen a terepen semmi sem
korlátozza. Nevel vidéké azért fon-
tos, mert kiinduló pontja lehet egy
Riga felé irányuló orosz támadás-
nak. A szovjet támadásokat a né-

met csapatok részben ellentámadá-
sokkal műnénütt visszaverték.

Az év és Zsitomir térségében sza-
kadatlanul tombol a legkeményebb
küzdelen. A támadó orosz seregek
nyomása egyetlen pillanatra sem
enyhült, sőt a harcbevett csapatok
létszáma és ereje egyre inkább nö-
vekszik. A Zsitomir térségében me-
gindított szovjet támadások ha-
tása alatt a német csapatok ismét
feladták Zsitomir városát. E körül
katonai körök az eddig bevált harc-
módoz keretében tartozónak mond-
ják Korosten város kiürítését is és
azokat a kiterő hadmozdulatokat,
amelyeket Manstein tábornagy had-
erői a Zsitomir—Berdisce arcvoná-
lszakaszon hajtottak végre. A ni-
kopol hídfőnél a megismételt szov-
jet támadások összeomlottak a né-
met átlások előtt. Dnyepetrovsktól
délnyugatra a bolsevisták megis-
mételtek támadásokat, s néhány be-
törési helyen még folytak az elke-
sередett harcok

Olasz hadsínter

Az olaszországi arcvonalon arány-
lag csak igen keskeny arcvonal-
szakson folytak nagyobb harcok. Az
Orsogna—Ortona vonalon összeno-
tosított brit-kanadai-indiai csapat-
testek ismét csak néhány kilomé-
terre tudtak előrenyomulni. Német
katonai körök véleménye szerint a
brit hadvezetésnek nyilvánvalóan az
a célja, hogy az arcvonalat az Ad-
dria-tenger mentén tolja előre Pe-
scara felé, s így elérje a teljesen sík
parti területét. Ennek kedvéért
egyelőre csaknem teljesen beszo-
vítotték a küzdelmet az arcvonal
más szakaszain. Különösen az Appeni-
nek hegyi állásai előtt szünetelt a
harci tevékenység.

Háború a tengeren

A német hivatalos jelentés be-
számlal az angol-szász hajózás ellen
folytatott harc decemberi eredmé-
nyeiről. E szerint december havá-
ban a németek 35 kereskedelmi ha-
jót süllyesztettek el, 225 000 bruttó
regisztertonna irtalattal, továbbá
24 hajót pedig 120 000 tonna irtalattal
olyan súlyosan megsebztek, hogy azok
elvezetésétől is számlálni lehet. Ugyanezen idő
alatt 18 ellenséges rombolót, egy
gyorsnaszádot és 2 ágyúnaszádot
süllyesztettek el, egy közepes nagy-
ságú hadihajót, egy rombolót, 5
gyorsnaszádot pedig súlyosan meg-
sebztek.

Légiháború
Az angolszász légierők január 2-án a reggeli órákban újra megtámadták a német birodalmi fővárost. A kiadott hivatalos jelentés szerint néhány városrészben károk keletkeztek. A légvédelmi erők 30 ellenséges négymotoros bombázót lötek le. Tízadattal intéztek az angol bombázók Páris ellen is. A január 1-én végrehajtott támadás során a légháborús 31 ellenséges gépet lőtt le s ebből 29 négymotoros amerikai bombázó volt.

Innen-onnan

Az angol sajtó az elmúlt héten feltűnő cikkeiben foglalkozott a német megtorlás lehetőségeivel. A Londonból érkező jelentések nem titkolták, hogy a német megtorlás a lehető legkomolyabban valószínűsíthető megindításával bármely pillanatban számolni lehet, sőt kell. Hiteltérdeklő forrásokból érkező hírek szerint az angol polgári lakosság tekintélyes számban költözik el előszörban a nagyvárosokból és azok környékéről, mert tudják, hogy amennyiben a megtorlásra sor kerül, minden bizonyán legelőször a nagyvárosokat fogják érni a német támadások. Az angol fővárosban hangulatozzák, hogy a sokat emlegetett német rakétalöveg távolról sem tekinthető az egyetlen új német titkos fegyvernek. 30—40 tonna teherbírási robotgépekről, se a vadászok, sem a légvédelem által nem érhető sztratoszféra-bombázókról és más hasonló fegyverekről sugnák-búgnák az emberek mindenfelé az angol szigetországban.

Német mértékadó politikai körök egyik magasrangú személyisége az 1944-ben várható eseményekkel kapcsolatosan kijelentette, hogy Németország a légiháború további kitéleződését várja és széleskörű légvédelmi intézkedéseket tesz. Meglehető újfajta repülőgépek különböző fegyverekkel felszerelve fogják uralni az Európa feletti légteret. Ami a megtorlás kérdését illeti, az Anglia felett a múlt évben uralkodó nyugalmat 1944-ben német tevékenység fogja felváltani. A megtorlás nemcsak az eddig titokban tartott fegyverek alkalmazását kell érteni. 1944-ben újból fellángol a küzdelem a világéngerekért, s a keleti arcvonalon is nagy, döntő csaták lesznek.

Londoni értesítés szerint a közeljövőben több mint 250.000 olasz munkás érkezik Angliába, hogy résztvevén a háborús termelésben.

Az olasz munkások első csoportja már karácsony előtt megérkezett és meg is kapta beosztását munkahelyére.

Churchill angol miniszterelnök, aki Kairóban tüdőgyulladásban megbetegedett, betegségének kiheverése után elhagyta az egyiptomi

fővárost és Felső-Egyiptomba utazott. Szabadságát Assuánban te feleségével és leányával.

Az olasz rendőrség Rómában tartóztatta Mario Badogliot, Badoglio tábornagy fiát. Mario Badoglio nem tudott elmenni ki Rómából, az olasz fővárosban rejtőzött.

A békéről beszélt karácsonykor a pápa

XII. Pius pápa szózatot intézett a viláhos karácsonykor.

Beszéde bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy az emberiség az ötödik háborús tél karácsonyát éri meg. Nyilvánvalóan nagy és engesztelhetetlen az ellentét Betlehem világa és a mai háború által szétszaggatott világ között, annál fényesebben ragyog azonban a betlehemi üstökös és figyelemmel arra, hogy a mi békénk egyedül csak a Kiszlús. Ő taníthat meg bennünket az igazságra és a jögrre és vezethet ki a mai nyomorúságból.

Az igazság Istennél van

Ezután a pápa azokhoz fordult, akik reményükben csalódtak, azokhoz, akik az emberiség boldogságának reményét a világ gazdagságába és a jóléthez vetették. Minden emberi munka és találmány, a technika minden vívmánya ez a jóléthez akarta emelni és szolgálni, de sajnos, csak az ember megaláztatását hozta és még melegebbé tette az ellentétet a gazdag és szegény népek között. Ha most megkérdezik a betlehemi jászok előtt, hogy mit hozott az emberiség csalfa reménye és nagy erőfeszítése, hát láthatják, hogy nem a világ urai, hanem csak rabszolgái maradtak. Mások a tudományba és a kultúrába helyezték az emberiség reményét, de Isten nélkül vagy Isten ellen. Pedig egy ilyen tudományos kultúra nem elégítheti ki az embert, mert az őrre személységünk és szabadságunk megtámadása volt. Az igazság Istennél van, az Út, Igazság és Élet.

Ezután a Szentatya a reménytelenül vizsgálhatatlanokhoz fordult, azokhoz, akik az élet céljává csak a munkát, vagy a földi élvezetet, vagy a hatalmat, előjogokat és civilizációt tettek meg. Nos, láthatják, hogy mindenkéül elvesztett. Csak munkát akarják és jóléteket és a háború kifordította őket munkájukból és hivatásukból és gyakran szétrombolta otthonukat. A kultúra és a jólét tönkrement és a fiatalok a néptelen sirokban, vagy a hádkórházakban fekszenek.

Végül a Szentatya a hívőkhoz fordult, akik szintén szenvednek, akiknek vigaszuk is van. A halottak ugyan ő sem tudta feltámasztani, foglyokat és deportáltakat azonnal szabadítani, lerombolt házaikat visszaállítani, de együttérző atyai szívvel kettőt megethet: először senkit, ah csak tudja a háborúutólte e nyhat, másodszor pedig emlékeztet a keresztények nagy vigasztalására, a másvilágra és az örökkévalóságra. Ez legyen világrombolás közepette a keresztények bizalma és ereje és erre vezessék rá másokat is. Ezután kifejezte azt a reményét, hogy ez lesz az utolsó háborús karácsony.

Ezután a Szentatya a keresztények és a keresztények mai kötelességeiről beszélt. Ne tegyenek többet engedményeket az Isten nélküli világ hamis elveinek és álljanak csatasorba a kinyitlatkozatás és az evangélium erkölcsi igazságai mellé. Ha ma a világ új eszményeket keres az új rend számára találja meg a példát a keresztények életében és viselkedésében.

Végül a Szentatya a békevárakozásról és a békeprogrammról beszélt. Kiemelte, hogy a mult igazságtalanságait új, vagy még nagyobb igazságtalanságokkal nem lehet begyógyítani. Csak az ember méltóságának számbavételével lehet békét teremteni, megoldva azt, hogy az általános pusztulást mindkét részen máris sokkal nagyobb, mint a háborús célok összessége. Jövátétele az egész vonalon már nem lehet követelni és a szigorúság teljes mértékével mérni.

A megtorlás és bosszú békéje ellen

Azok, akik a felelősséget viselik az emberiség sorsáért, emelkedjenek fel a számítás és az egyoldalú igazságtérves kiesínyes szempontjaitól. Az igaz béke nem lehet mértáttal kiegyenlítés, hanem igazság és méltányos megtartás. A hatalomnak meg kell ugan az emberi jogokat védeni és a jövő igazságtalanságai ellen: biztosítékokat kövelelni, de gondolja meg mindenki, hogy más népkre is csak annyit tehethetünk, amennyit saját népei is elbírnak.

A hormonok szerepe a gazdaságban

Es a manapság mind gyakrabban használt kifejezés lényegében alig ismert a gazdaságosság előtt, pedig úgy a maga egyéni élete szempontjából, mint a foglalkozásával járó ismeret miatt is alig van olyasmi a világon, aminek nagyobb volna a fontosságára részve, mint ennek a furcsa idegen szóval megnevezett valaminek.

Hogy nem igen tudunk róla nem is esoda, mert tulajdonképp 30 évtizeddel csak a nagy háború után került e név a nagy közönség ismét körébe. Maga a név születése is 1902-ben történt, amikor az akkor tudatosabb voltot érdekes anyag közelebbi vizsgálata alkalmával a kutatók, a különös hatásának jellemzésére nevezték el (hormón görög szó s azt jelenti, hogy serkentő, biztatózó).

Ezzel a különös anyaggal is úgy voltunk, mint sok mindennel, ami az emberi, állati, növényi szervezet titokzatos működésében termelődött ki s termelői állandóan (beteges állapot lezámítva) éreztük is sok mindennek a hatását vagyis azt mondhatjuk, tudtunk róla, de nem ismertük valójában, hogy micsoda. Röviden úgy fejezhetnők ki, hogy a szervezet belsejé s még mindig nem elég ismert mirigyeknek terméke ez, amely aránylag csak kis mennyiségben készül, de az életműködéseknek igen fontos szabályozója, rendben tartója!

Ezeket az anyagokat haszonszók mondhatjuk az éleztő, érszektő működéséhez s közel állnak a már jobban ismert s szintén elég furcsa nevű, de már jobban megszokott vitaminokhoz is!

Es az elnevezésük idegen voltak dacára is találó, mert a szervezetünk alkotó apró kicserézőinek, a sejteknek működésükre ingerző, serkentő hatással vannak. Erről a Székelyföldön már ösödök óta tudtak, csak a jelenség megnevezését, izrai okának kiderítését nem sejtette senki, de az egyszerű székely atyáinknál nem is igen kutatták, hanem a sok évszázados tapasztalatot állandóan alkalmazták. Es sorok frója is még gyermek korából emlékezik, hogy Erdő István falusi mészáros és gazdálkodó Nagynyugyádon (Háromszék m.) a vizeletét mindig a sertések véréjébe ántölte. Es érdek lődök kis gyermek kérdésére olyan módon magyarázta meg az okát, hogy amint ő is az őröktől hallotta s aztán maga is tapasztalta, a sertéséi jobb étvágyalattal, gyorsabban hírtak s emiatt a betegecsék ellen is ellenállóbbak lettek. Tényleg úgy is volt, hogy az akkoriban még ismeretlen — illetve még nem nagyon alkalmazott oltások miatt — a kiltított sertésvesz esetén az ő állatai, mindenki csodálkozására nem kaptak meg a bajt. (Inne egy újabb adat arra, hogy a szántó-vető gazdálkodó ember élettapasztalata sok esetben mennyire megelőzi a tudományos kutatásokat s ezért milyen nagy

fontosságuk van, a sokszor igen apró kis eseteknek is, ha nyilvánosságra kerülnek, mert esetleg éppen ez indíthatja a kutatókat közelebbi vizsgálataikra, amelyek általános alkalmazásukra adhatnak indítékot!)

A legújabbán végzett tudományos kutatások aztán az előbb említett érdekes tapasztalatra megadják a magyarázatot. A szervezetben, a belső mirigyek váladéka közé tartozik a nemi mirigyek által kimerelt anyag is, az u. n. eszramirigy-hormon, amely fékint az áldott állapotban levő asszonyok vizeletében van meg aránylag nagyobb mennyiségben. Ezeket manapság már mesterségesen is kiválasztják onnan s ezt az aránylag kicsi mennyiségűt egy másik egyén szervezetébe bevivik, annak a nemi működését élénkítik.

Megfigyelték, hogy az állati test által termelt és a testből kijutott hormonok nemesak az állati szervezetbe vannak nagy hatással, hanem a növények növekedésére is! Ezért van nagy fon-

tosság a földművelés szempontjából az istállótrágya használatának, az egyoldalú műtrágyákkal szemben, amelyek pótlói ugyan pótolják a természetből elfogyasztott anyagokat, de a növénytermelésre annyira fontos növekedésre serkentő hatást már nem tudják kifejteni!

Egyelőre nem akarjuk ezt az érdekes s gazdaságosságos annyira fontos megbeszélőt való folytatni, de ez a pár szó is elég gondolkodtató kell legyen mindazok számára, akik nem tárdítok az istállótrágya helyes kezelésével! Amit már annyiszor hangsúlyoztak e lap hasábján, most már ezekből is láthatjuk, hogy a trágyával egyes felfogása pénzbeli is nagyon fontos értéket jelent meg az alkalmazásból, amit semmilyen drága műtrágya nem pótolhat! Abban ugyanis, amint láthatjuk, nemesak a növény táplálkozására való nagybecsű anyagok vannak felhasználhatóak, hanem ott vannak a megbeszélhetetlen nagy értéket jelentő hormonok, amelyek termelt növényeink erőteljes fejlődését idézik elő.

dr. B. J.

Hogyan védekezzünk a vadak ellen a gyümölcsösökben?

Az összes erdei és mezei vad egyaránt káros gyümölcsösainkra, ezért bármilyen módon védjük meg gyümölcsösünket.

En is nagy károkat szenvedtem, amíg rá nem jöttem arra, amit most felsorolok: En gyümölcsösömet bekerítettem gledicsia, más néven Krisztuskével a következőképpen: a gledicsia fának összekedtem hüvelyes termését és abból kiszedtem a szemeskővel hozóló magokat.

Az összgyűjtött magokat május közepén elvettem, korábban ne vessük, mert a fagy iránt nagyon érzékeny. A magot vetés előtt leforráztam forróvízzel és úgy vettem az előzőleg elkészített sáncba. A sánc 80 cm. mélyen és 30 cm szélesen fel volt állva előtte való ősszel. Az elkészített 30 cm széles földet zsinórral hosszabban elfeleztem és ültetőfűcskával a zsinór mellett 2 cm. mély kis sáncot húztam és abban egymást követő 2 cm. távolsággal elvettem a magot és földdel betakarтам.

A magnak a leforrázását el ne hanyagoljuk, mert a leforrázott magok között is akad olyan, ami évek múlva kel ki vagy ki sem kel. Az elvetett magvak a vetési időtől számított 20 nap után kezdtek a földből kibújni. Amikor a 10—12 cm. magasságot elérte a kis palántásor, akkor megkapáltam. Első éven minden gyomtól tisztán tartottam. Második év tavaszán 10 cm-re visszavágtam. Második metszést június utolsó napjában végeztem. A második metszésén 40 cm-t

emeltem, úgy, hogy hároméves korában már 20 cm-t emeltem egy év metszésen és minden további metszésen 20 cm-t emeltem. Egy évben csak kétszer metsztem, tavasszal és június utolján. Es amikor ötéves volt elértem a nekem teljő 140 cm. magasságot. Lehet ehől két sort is húzni, de nagyon feleslegesnek tartom, mert nagy helyet foglal el. Ebből egy sor is elég és teljes védelmet nyújt gyümölcsösöknek és még a legkisebb boronfi se fér át rajta, olyan sűrű és olyan tuskés, hogy még a tolvajok ellen is védelmet nyújt. Az én felfogásom szerint, mivel egy fillérre sem kerül és mivel némi kis fáradságra kerül a telepítése és évenként kétszer kell nyírni, más gondozása nincs s emellett a minden kiszáradtársamnak ajánlani merem?

Es nem kell a gyümölcsfáinkat semmiféle anyaggal beköztönni, sem pedig bekenni, mert ez mind betegecsék gyümölcsfáinknak. Minden költöző anyag védelmet nyújt a rovaroknak. A kénőanyag pedig elszigelje a levegőt a fákérgétől, amire pedig nagy szüksége van a gyümölcsfáinknak.

Es hibába van minden költöző s kényanyaggal való védekezés, ha a fa törzsét megkerül a hófúvás, az ágaiiban is kárt tehet a vad.

Sz. S. kisgazda

* A gledicsiasbányt valóban védelmet nyújt a vadak ellen, azonban kívánatos egykor-kétszer az érszős permetezéssel megpermetezni, hogy a rágóférgek a sővényen is elpusztuljanak s ne terjedjenek át a gyümölcsfákra.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOZSVÁR
Szent György tér

**PÁRISBAN AZ ANGOLSZÁZ BOM-
BÁZASNAK EDDIG 11.813 HA-
LOTTJA VAN**

A Német Távirati Iroda jelentése szerint hétfőn délelőtt temették el mintegy 250 áldozatát az angol-amerikai repülők párisi külvárosok ellen intézett támadásának. A párisi esti lapok az 1941. október elseje és 1943. december 31. közötti időben Franciaország ellen intézett angol és amerikai bombatámadások áldozatainak számát a következőkben közlik:

A polgári lakosság köréből 11.813 ember halt meg, 47.741 megsbesült, azonkivül elpusztult kerekén 50.000 ház és a bombatámadások folytán hajléktalan maradt kerekén egymillió ember.

**ZSIDÓELLENEK TŰNTETÉSEK
NEWYORKBAN**

Mint az United Press Newyork Ci-tyből jelenti, ott az utóbbi időben több zsidóellenes tüntetés volt. A jelentés arról is beszámol, hogy néhány newyorki zsinagógában különböző bombolásokat követtek el.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.
Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, szinmagyar biztosító szövetkezete.
Kartelen kívül!
A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviseltek minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:
Kolozsvár, Horthy-út 6. szám. — Telefon 36-85.

Minercs Rt. Kolozsvár, 309 — (Nyomdai i. v. Major István.)

A kiadóhivatal üzeni

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért:

Özv. L. Gy.-né Erdőszáda. Özv. P. Gy.-né Iondapatak B. J. I. Szentegyházastalu. F. L. Csicsókeresztúr.

Előfizetőinkhez! Az újév alkalmával ószinte örömmel köszöntjük előfizetőinket. Minden előfizetőnknek jusson eszébe, hogy vajjon teljesítette-e lapunkkal szemben fennálló kötelezettségét? Gondol-e tartozásait, jelentette-e be új előfizetőit? Tudjuk, hogy mondhatni mindenkinek van olyan talán főtartalmának látni elintézési vágya, mint a lapunkkal való foglalkozás, de gondolja meg, akt tudja, hogy a „Magyar Nép” milyen szerepet tölthet be a közéletben és a jelenlegi háború megszűnését körülíró nyelvi közhelyek lapunkat, ha ebben előfizetőink segítségünkre vannak. Ez pedig nem elvárás, minthogy az előfizetés díjakat nem kellők. Akinek tartozása van, ne halassza annak kifizetését, hanem küldje be a pénzt. Ugyazint új előfizetőit is kérünk az övében. Ha előfizetőink fokozottabban foglalkoznak ezzel, így már biztosítva van lapunk helyzete az új éven is.

Ez alkalommal tehát ismételen felszólítjuk azokat, akik bármely okból irólyáig még nem rendezték hátralékaikat, küldjék be a díjat, hogy ne keljen álszandós felszólítással erre figyelemfelhívni.

- A követhető bejelt pónokot nyugdíj-
szak:** J. J. Tóth 18.20, (1943 XII. 31-ig),
V. G. Székelyvárság 10. ifj. T. J. Kálnok
8. Cs. M. J.-né Holtmáros 8.20, (1943
XII. 31-ig), M. P. Kestud 25.70, B. L. G.
Gócsfalva 10. B. I. Erőszéplak 10. P. Sz. J.
Vina 11.20, Cs. J. Dextrásnépal 14.20, D.
F. Pirtosmarionos 10, Varsóól: Sz. K. Sz.
M. és S. S. 24, Cs. Zs. Berékesztúr 14.20,
D. Gy. Gyulakuta, 14.20, T. A. Nyárác-
gálfalva 16, Cs. I. Nyomat 10.44, V. J.
Rigány 14.20, B. J. Zsolyk 12.20, id. K.
A. Szabrány 20, id. Sz. J. Örvend 8. N. E.
Tóth 10, Sz. Zs. Biharvajda 10, Sz. M. L.
Kobátfalva 10, D. Gy. Vina 8.20, ifj. L.
Gy. Zentelke 8.20, id. K. L.-né Hossz-
széves 8, M. P. Krauszabételek 10, Szabé-
ról: K. D. S. Cs. Gy. II. H. M. 11 és P.
Zs. S. K. J. Székelycsöta 11.20, (vöfély-
könyvünk kifogyott), I. F. Hadikkáslatu
15.00, Hosszmeszöl: ifj. F. I. 8.20, Cs. J.
14.20, M. M. 8.20, és N. B. 8.20, I. L.
Boroszlaka 14.20, B. J. Erdőszentgyörgy
20.20, O. M. Bostyánháza 5, M. P. Erdő-
csinád 8.20, G. D. Berékesztúr 14.20, K.
V. Kebele 8.20, T. I. Györgyhalás 10, Sz.
L. Kálnok 10, V. M. Kisküklő 6.20, V.
F. Középalj 6.70, A. V. A. Nagypetri 8.20,
K. M. Választ 11.20, Kibédől: id. K. L.
8.20, D. L. 8.20, D. T. 8.20, Özv. Sz. F.-né
Mezőkirályfalva 8.20, Cs. A. F.-né Pókai
11.20 pengő.

A szerkesztésért felel: DAVID IVÁN
Felelős kiadó: TOTH KALMAN.